

BARCELONA 26 AGOST 1892

SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número

Lo qu' es ab lo tipo aquét,
ab quin gust hi jugaria...!
y 'l que mes m' agradaria
seria jugarhi... á fet.

P. B. ENRRA

CRÓNICA

LA setmana passada ha fet una calor horrorosa. Havem estat sobre un volcà.

No hi valian banys, gelats, ni horxatas, ni las visitas dels inglesos, als que 'n tenen. En certs moments es impossible fer quedar freda a una persona.

Lo que m'ha fet *fredat* y com a mí a molts altres es la següent noticia:

Un inglés y un nort-americaná pera demostrar lo valor dels individuos de sas respectivas nacions, van fer juguesca de clavar cad' un d'ells al bell costat del cràter del volcà de Colima la bandera de son pays.

L' que tornés enrera havia de pagar lo beure per tots los companys que presenciavan la juguesca.

Tots dos van guanyar l' aposta; pero també tots dos van morir carbonisats per las flamas d' aquella boca infernal.

Y encare després dirán que l' Africa comensa als Pirineus.

* *

Los efectes de la calor son innumerables.

Deixant apart los assassinats y suicidis qu' están a l' ordre del dia, fan posar los cabells de punta la violació y assassinat de la pobre Sarah en un convent de Lisboa y l' acte inicuo de un sacerdot abusant d' una nena de vuyt anys.

¿Quan arribará 'l dia en que farán esquilarse 'l clatell molts pares qu' envian a sos fills a llocs que deurían mirar ab horror?

¿No comprenen qu' atesa la frecuencia ab que s' executan actes tan repugnants, no bastarian totas las estisoras de gitano pera escarmentar a tots los infames que 'ls portan a cap?

¡Que desacetat vá está 'l que va titular a nostre sigle, sigle de la llum!

Hauría estat mes en lo cert anomenantlo dels matalassos, fundantse en que existeix molta, pero molta llana.

* *

Un sócio que tenia relacions ab una raspa de Madrid, sentint molta calor, desitjava anar a pendre banys pero 'l detenia d' altra part lo pensar que la seva promesa podria pegarli mentres ell sigüés a fora.

¡Y quina se 'n va pensar!

Los diaris nos ho handit ab tota claretat:

"Madrid 19, a las 9 15 nit (*urgent*) —... S' ha presentat a las autoritats una minyona de seivey, xicota guapíssima, a denunciar que 'l seu promés al ausentar-se de Madrid va deixarli col·locat un aparato en los órgans genitals, 'l que porta fa tres mesos.—L' aparato té un pany, qual clause 'n ha emportat lo promés."

¡Quin xicot mes aprofitat!

¡Quan estigui acabat de fer, ja será un bon *pare de familia!*

* *

Los que suhan de debó son los empleats.

Com si no 'n tinguesin prou havent de pagar l' onze per cent de descompte sobre 'ls seus sous ja han rebut la noticia de que desde 'l Setembre próxim se 'ls descomptará lo catorze per cent.

Deixant apart que trobo molt crescut l' impost per lo que 's refereix a empleats de infima categoria, dech declarar francament que hi llegit ab molt disgust que 's tracti de detenir als empleats aquest nou 3 per 100, perquè perjudician a terceras personas.

Jo tinch la desgracia de viure al mateix replá qu' un empleat de 5 000 rals, que té la mala costum de no comprar may tabaco.

A mes de que la senyora d' aquest bon home, no passa un sol dia sense demanar a la meua un pessich de julivert, *quatre gotas d' oli* ó una *llesqueta* de pá, ab qualsevol excusa, lo qu' es ell no 'm pot trobar per l' escala ó pel carrer que, fregantse las mans, no me 'n demani un de prim.

¡Y qui es capás de negarlo a un home que crech que no s' alimenta de res mes que de tabaco!

¡Pobret! Si un s' hi para una mica li veu l' estómach contra claror.

Ara, ja ho tinch comptat, me ve a resultar a vint cigarrets diaris; pero quan li descomptin lo 14 per 100 me costará, pel cap mes baix, una *cajetilla* cada vegada que tingui la pega de toparme ab ell.

Per lo tant, en defensa propia, suplico a tots los qu' hagin votat lo nou impost, que, si 's proposan cobrarlo rigurosament, procurin per vía d' indemnisió mantenir de tabaco a tots los empleats que fumin tant com lo meu vehí.

* *

Las máquinas venedoras de cerillas inventadas pels Srs. Molet, han merescut, com era d' esperar, l' aplauso de totas las personas aymants dels avensos de nostra terra.

Fará cosa d' un any que, galantment invitats per dits industrials a las probas de sas máquinas automáticas, vam fer d' ellas los majors elogis, fent notar especialment sos grans *coneixements en moneda*, puig rebutxavan la que era falsa.

Avuy que están ja instaladas en distints llocs de aquesta ciutat crech inutil repetir lo meu aplauso, pero no indicar als Srs. Molet lo respecte y veneració ab que foren mirats si inventessin unas novas máquinas, per l' istil de las primeras, que servíessin pera probar la bondat dels homes politichs.

Qu' un sócio volia, per exemple, ser regidor, se 'l clavaria de cap, a la máquina y si aquesta 'l tornava a treure, com fan las actualment instaladas ab las pessas de plom, se li daria *carpetasso* pera evitar lo que n' hi hagués un més a la colla dels que fan corre l' unglá.

No deixant passar ni un sol polítich sense sometrel a aquesta proba, seria una vritat la bona administració, y vostés que 'ns haurian portat tanta ditxa rebrian lo grandió titol de *regeneradors de la Humanitat*.

Avants d' acabar 'ls vull preguntar una cosa: ¿Si 's tira a las sevas máquinas una acció de la Traslántica que la rebutxa?

No ho dich per res, nó, es una curiositat com qualsevol altra.

PRÍNCIP DEL CONGO.

La Truchs y la Estripa-gorros

NOVELA ERÓTICA-POSITIVISTA

Sapiguda per los «baixos» y aplaudida per los «alts»

CAPITUL VI

Lo Senyor Oliveras.—La comissió.—D. Magí Lauri.—Donatius.—Sorpresa.—Pallisa y escándol.

I
 ¿Qui es aquell que no coneix al tipo Senyó Oliveras, si ab sa conducta y maneras sols per dar qué dir serveix? Tan ridiculment vesteix, tan per nostres carrers ronda buscant rals per nà á la fonda, que fins feu se 'n ocupés ab un articlet exprés lo nostre amich Serrallonga

—
 Pero 'l destre articulista del periódich LA TOMASA no lográ fer bona basa coneixentlo sols de vista, més jo que 'l tinch en la llista de *celebritats fuleras* y conech las verdaderas circunstancias de sa vida vos diré tot desseguida qui es lo tal Senyó Oliveras.

—
 En los temps d' aquesta historia —Es dir vuit anys enderrera— dantse fums de *calavera* y tenint per molta gloria conseguir fácil victoria entre *nenas extraviadas* lo Senyó Oliveras, dadas probas tenia als *lascius* qu' era un héroe en buscar *nius* de *guatllas* y *cugulladas*.

—
 Quan sabia que algún vell desitjava *menjar tendre*, tot seguit l' hi anava á vendre lo millor del seu *burdell*, necessari en tot *farcell*, *émul* digne de 'n *Xarau* ni un moment estava en pau y per fer mes *cop lluhia*, borseguins per cada dia y una flor posada al trau.

La Truchs y la Estripa-gorros á tal tipo van coneixa... y com que la fam no engrèixa ni en *saraus* se fan ahorros haventse fos los *socorros* y *trastos* dels dos *sumés* desitjosas que caigués un tonto en l' escotilló li daren la comissió que una *ganga* 'ls hi busqués.

II

Desde bonas á primeras va donars hi tanta manya, que als tres dias, sense *canya* ni *xarxa* 'l Senyó Oliveras, vá pescar un *llús* de veras que 's deya *Magí Sauri*, home tant rich, com carlí, que ab tot y cabórias santas *criollas* y *suripantas* li feyan perdre 'l magí.

—
 Tan bell punt una entrevista tingué D. Magí ab las *nenas* pogueren sortir de penas ellas y 'l *comissionista*, puig lo santurró y carlista tant encisat va quedar del somris y del mirar de aquellas solemnes *puas* que carregá ab totas duas no sabent quina triar.

—
 Un pis gran com un palau aprop de la Argenteria va llogar lo mateix dia per darlas gust, lo babau, y fet d' ellas un esclau, vingan mobles dels mes richs, vingan trajos y bonichs vingan diners á desd... ¡Ay pobre Senyor Magí, ja sabrá que son fatichs!

III

Aixis que las duas *ninfas* se vejeren *equipadas*, en un palau instaladas

y ab algunas onsas d' or, fortuna al cervell donaren pensant quina 'n tramarian, de quon modo 's buriarian del seu *beato* protector.

—
 Sens dupte una gran idea tingueren, puig desseguida dant al *bon humor* sortida riallas feren d' alló més. Y sols per posarla en planta tal com anavan vestidas s' arribaren decididas á la *Volta d' en Cirés*.

—
 Allí, en una tabernota, trobaren á un jove xato, que avants cobrava 'l *barato* en moltas casas de joch. De baix en baix hi parlaren y en tot ab ell convingudas igual que aucellas perdudas se 'n tornaren cap á joch.

—
 Després de passar lo dia en actes *devots* y *ascètics* y fent discursos *patètics* contra la immoralitat. Don Magí, á las deu tocadas de la nit, va encabullirse, á truco de divertirse en la *cova del pecat*.

—
 Truca al seu *petit serrallo* y tant punt la porta s' obra com si un llamp li caigués sobra queda *estàtic* y *confós*. Es lo *quadro* que contempla tan *tipich* y *extraordinari* que prenentho per desvari tanca 'ls ulls y 's palpa 'l cos.

Continuará lo capitul.

1 Quan l' amich Serrallonga me va veure aturat en la Rambla parlant ab lo senyor Oliveras, li estava demanant datós á fi de poder seguir la present historieta.

SÈCA

—Jo crech que no plourá may mes.

—Tothom se queixa de set ....
Quina sort!.....

—Vaya un sol!...! si anés acompanyat....

—Quin modo de suhar!.... aquell ha obert
lo paraygua pensant que plovia.

R. G. O. 1892

CLIXÉS

—Fésme un petó.
—No que 'm punxarias com 'n Sanches á la Teta.

—Que en aquest mon un no 's puga guanyar la vida honradament!...

FRVETAS

Si La Dinastia veu aquesta borilla ja escriurá qu' era un petardo.

—Veu?... vosté no va voler ser regidor....
—Quí havia de pensar que acabés aixís lo d' Ayerbe.

UNA EXCURSIÓ AL MONTSENY

CADA any ne fém una (d' excursió), á peu sempre: som una colla de *fills de casas bonas* que cada estiu 'ns gastém la plata pera visitar un lloch ó altre dels més renombrats de nostra terra: aquest any li ha tocat al famós Montseny l' alta honra (?) de rebre nostra visita.

I

Desde La Garriga várem *expedirnos* en calitat d' excursionistas (vuyt personas y dugas bestias) envers al turó de *Tagamanent*: á las 4 de la tarde sortíam del poble, equiparats, en trajo de campanya, emportant-nos la teca, desafiant los raigs del sol que cremava, carretera de Vich amunt fins al poblet de *Figueró* ahont férem *alto* mitj quart per' fer beguda, seguint després la torrentera de *Vallcárcara* fins á emprendre la pujada; dos horassas de camí perpendicular.

Al fer mitj' hora ó tres quarts que pujavam lo esmentat turó, se 'ns acabaren las ganas d' enrahonar; amarats de suhor, sols se sentían los esbufechs d' squest y d' aquell (y 'ls méus sobre tot); no semblava sino que pujés un tren de carga á doble tracció. A mitja pujada 'ns ajeguérem dessota 'ls pins pera recobrar las forsas; teniam las caras escalivadas. Després d' haver tocat lo *cul del gat* (en altres termes, *empinar la bóta*) no 'ns quedava altre remey que seguir fent vía, puig se feya fosch y encare faltava lo tros de camí pitjor.

A dos quarts de vuyt del vespre passávam per davant de ca 'n *Coll* (á un quart ben llarch del cim del turó), y allí s' agregá á nostra comitiva un cassador, vehí d' aquellas *encontradas*, que s' oferí á acompanyarnos fins al cap-demunt. Bon servey vá fernos, perque estich cert que, sols, no hi hauriam pas arriuat fins l' endemá á posta de sol; (y aixó que n' hi havia un de nosaltres que feya de *guia*). Entre la fosquetat, lo cansament y la *mala petja*, cada ensopegada conseguía l' altra. Per fi, á las vuyt, un quart de nou, arriuvárem reventats á dalt de tot d' aquell *Sinai*, hostatjantnos en la rectoria, (qu' en tots los pobles y poblets es ahont s' está mes bè.)

Revinguts del tot, tractárem del sopar, acordantse en junta general que fés l' arrós un dels companys que 'n sab la *prima*, quan ell vol: acceptá l' encárrech, y, ab l' ajuda de la sagristana y 'l campaner, se portá á efecte, mentres nosaltres féyam la *manilla* ab unas cartas que tiradas á l' olla haurían fet més bon caldo que un *quarter* sencer de gallina vella.

Encare que la gana 'ns *aixequés* (com se diu), nosaltres no 'ns várem aixecar de taula fins que no va quedar de la cassola ni 'l barnís; quatre admellas torradas per postres, un *pinso* del *dols* y... ¡á la *jeya*! La qüestió s' reduhía á procurar que al següent dia 'ns trobéssim ben aixeribits y disposats á emprendre la segona *estricada* que no seria tampoch de per riure.

Abans de ficarnos al llit férem *fogatas* al peu del single que domina á tot l' alt Vallés, al objecte de cumplir una promesa feta als garrigans, d' avisarlos nostra arribada sens' novetat á *Tagamanent*.

En lo número de la setmana próxima donaré compte á mos pacients llegidors del panorama espléndit que á la sortida del sol se descubreix desd' aquest punt, y 'ls detallaré l' anada desd' aquí á Sant Segimón

J. BARBANY.

(Seguirá).

Tagamanent Agost de 1892.

A LA MEVA DISPESERA

SONET

Ja li só dit, Roseta, mil vegadas que no 'm vingui ab romansos, trapassera; puig si insisteix y aixís me desespera li clavaré un parell de clatelladas.

Es cert que jo li dech quatre mesadas pro ¿qué costa tenir un xich d' espera sabent, com sab, (que si trech la primera) las tindrà en un instant totas cobradas?

Vaja, no sigui aixís; calma, Roseta, que Deu no va pás fè 'l mon ab un día y si ara jo no *toco* cap pesseta perque la sort se 'm mostra sempre impía, puch ab lo temps habé alguna rifeta y 'llavors ab vosté las paus faría.

J. T Y R.

SEMBLANSAS

¿En què se semblan las monedas á las personas?

—En que tenen caras.

¿Y los *inglesos* á las moscas?

—En que molestan.

Y los endevinayres á las cabras?

—En que rumian.

¿Y los serenos á las ratas-pinyadas?

—En que surten á las nits.

¿Y las armas de foch á las plomas dels volátiles?

—En que tenen canóns.

¿Y los carros á las personas?

—En que tenen brassos.

¿Y lo pá á un manyá?

—En que fá mollas.

¿Y los burgesos als petardos?

—En que explotan.

¿Y los rahims als rosaris?

—En que tenen grans.

¿Y los estudiants als metjes?

—En que fan operaciós.

¿Y la llet á la neu?

—En que es blanca.

PEP GALLEDÀ.

Efemérides

1492.—Passan los primers lloros per sobre las carabelas de 'n Cristofol Colón.

32.—En un brenar que fan los soldats del Pretori es fet ab arrós lo célebre *Gall de la Passió*

1101.—Edilbert de Cagaferro posa lo primer *pany* á la *porta d' honor* de la seva dona Prunagilda, al anarsen á la guerra.

CARTA-CONTESTACIÓ

DESDE LA GARRIGA

Al amich dels mes trempats
Staramsa ó ASMARATS.

Amich Asmarats: T'acuso
recibo, porque s'ho val,
de ta carta sense fetxa
qu' en lo número passat
de LA TOMASA m' envías
d' un modo particular
per ahorrar los quinze céntims
que costa 'l franqueig, qu' es car
si 's té en compte que las cartas
rébrelas no es segur pas,
y si 's reben per *xiripa*,
se reben un més mes tart;
lò qual vòl dir que la téva
si la arribas á tirar
per fer una probatura
al bussón d' algun estanch,
potser no l' hagués rebuda
fins al tornar jo aquí baix,
y aixís y tot, la rebria,
rebenla tart, molt aviat.
Donchs, per la rahó mateixa
he resolt també, Asmarats,
contestá ab lletres de motllo
pe 'l periódich tal com faig.

Del contingut de ta carta,
de las preguntas que 'm fás
de si estich de La Garriga
ben tip y si m' he engreixat,

vinch á deduhi, Staramsa,
que m' arribas á envejar
la vidassa que m' emporto
aquí dalt, l' estiu, cad' any;
puig de pujar téns desitjos
ben clá indicas més avall
no més á passarhi un dia,
(perqué un mes no hi pots passar)
per' ana á la font aquella
que té un nom *rabiós* y estrany,
qu' es la font de la *Enrabiada*,
qual nom lleig forma contrast
ab lo bell lloch en que 's troba,
ja que, lluny de fé' enrabiar,
es una font *regalada*
ab alsinas al voltant
que li donan ombra espessa,
ahónt de fresca n' hi fa
rajant un aygua que *talla*,
de freda, y, per altra part,
molt bona, aixó sí; molt bona...
per posá 'l vi á refrescar.

Si acás véns, vina quan vulguis
y fesho com l' any passat:
sino téns diners, no 'n portis;
(que jo tampoch ne tinch cap):
més, no obstant, d' un modo ó allre
s' arregla... M' entens?.. Ja ho sabs.

Staramsa, hasta la vista;
hasta la vista, Asmarats.

Postdata:— Ja no hi pensava:
Si véns ab lo teu germá
y tota la parentela,
no 'm fá rés; 't seré franch:
Vos adressaré á la fonda
ó al establiment de banys
y, aixís, si 't dóna la gana,
pots pujá ab 'ls estadants
de casa téva, la *raspa*,
lo sereño, 'l vigilant,
lo municipal del barri
y fins ab tot lo vehinat....
Jo segueixo aquell adagi
de «com mes amichs, més clars»

Staramsa, hasta la vista;
hasta la vista, Asmarats;
ja sabs que pots disposarne
(segons com) de ma amistat;
que si *may* res necessitas,
demana; no *estiguis* pas...
Sempre té (y se 'l vol) un duro,
ton amich Joseph Barbany.

PEPET DEL CARRIL.

La Garriga, Agost 1892.

SITGES

LA FESTA MAJOR

Ason degut temps reberem un atent B. L. M. de
la arcaidía de la Perla de la costa catalana, de
la preciosa y poética vila de Sitges, adjunt lo
programa de las festas que tenen lloch enguany y que
comensaren lo dimars 23 del corrent.

Lo programa, que no pot ser mes extens, rich y va-
riat, s' ha repartit ab profussió per tot arréu y de totes
bandas ha acudit lo públich cridat per la magnificencia
desplegada per una població que á mes de ser rica de
sobras, té lo paladar molt fi y no 's para en sacrifici
de cap mena quan es questió de deixar ben sentat lo
seu pabelló.

La Exposició de Bellas Arts está instalada en
la casa de la vila, adornada típicament en algunas
seccions, y en altras transformada en un verdader in-
vernácul de plantas exóticas, entre las que hi figuran
exemplars de ceps de la terra, oferint á la vista del vi-
sitant, daurats rahims de rica malvasía, moscatell y
altras mostrars de la riquesa vitícola del país en la
qual, segons he trobat en un *Llibre vell*, Noé hi va
plantar lo primer sarment aconsellat per la seva dona.

Llarga fora d' insertar la nomenclatura dels festei-

jos qu' han tingut y tindrán lloch fins al 26, últim día
de la festa: funcions teatrals per companyias catalana
y castellana; ópera italiana ab la direcció del mestre
Goula, ab tots los seus *ets* y *uts*, en lo Teatro del Pra-
do; fochs artificials, funcions d' iglesia, matinals, balls
d' aquells cosins germans dels de Cuba, hont de vegada
s' hi queda dormida la *pareja*, despertantla lo xis-
cle del clarinet; professó, y en fi... ¡demanin!

Oportú es advertir que lo prefaci de la festa va
ser la repartició de bonos de pá, arrós y vi á las fami-
lias pobres, acte qu' honra sobre manera al arcalde y
concejals de la vila, al igual que á tot lo vehinat que
no han volgut que en las brillants festas hi figurés cap
cara de prunas agras, sino que en totes s' hi portés l'
alegría y la joya per un igual, sota lo blau cel d' una
de las mes hermosas platxas de la nostra terra privi-
legiada.

Abans d' acabar aquestas quatre ratllas fetas co-
rens y mitj mort de son (jo sé perquè) dech dir que
tota la Redacció de LA TOMASA felicita á D. Javier de
Querol, digníssim arcalde de la vila, als companys de
Consistori y á tots los que han contribuít al mellor
lluhiment d' una festa que ja donará feyna á las altras
poblacions que vulgan emularla ó tan sols *remedarla*
com diuhen á l' altra part del Ebro, y que Deu y la
Verge del Vinyet los hi dongui forsa anys de vida y
que de mí no se 'n descuydi.

SERRALLONGA.

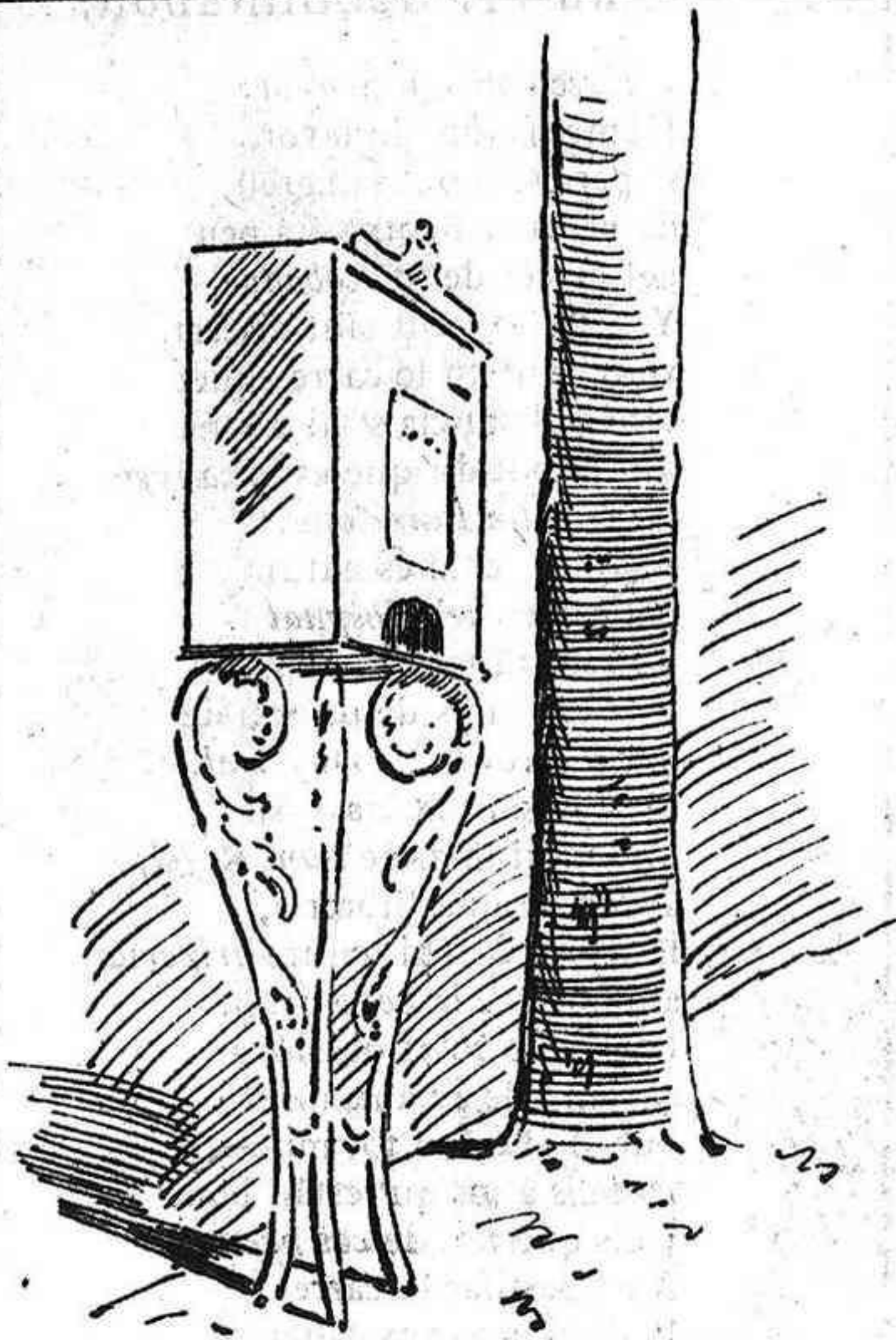
QUART CENTENARI

—Crème Tofol, aixó del centenari serà un bunyol;
jo 'm recordo del passat.
—Aixis veuré com anirà aquest, y si decás, hi aniré al
que vé.
—Aixó... ben pensat.

NOVETATS

La caixa dels misteris.

Ves si á mi 'm ferán creurer qu' á dins no hi ha ningú...

Per poder lluhir la pell s' ha de fer suhá 'l cervéll.

Si 'ns fan la competencia las farém sortir encesas.

De nou s' anuncia la reapertura d' aquest teatre ab una gran companyia de ópera italiana, qual inauguració está fixada pera lo próxim dissapte.

Ab gust veuriam que la nova empresa tingués lo dó d' acert al contractar als artistes y triar las obras.

CATALUNYA

Lo benefici del Sr. Bosch se veié sumament concorregut y la obra estrenada *Otro the dansant* no se fá digne de la crítica (R. I. P.)

Posteriorment s' han representat antigas y conegudas obras á benefici dels primers actors de la companyia (tothom es primer actor), entre ellas lo saynete *A casarse tocan* que en altra época obtingué extraordinari éxit ab tot y ser desempenyat per senzills y modestos artistas, casi tots catalans. Lo que aquesta vegada ha lograt ha sigut tot lo detestable possible. Y aixó que hi prenia part una agrupació de eminèncias madrilenyas.

Desde ahir s' ha tornat á raspallar *El rey que rabió* per unas quantas representacions y sols per lo fi de guanyar dias fins l' acabament de temporada que será á últims del present mes.

S' han publicat las llistas y cartells de la companyia dramática-italiana Novelli-Leigheb; artistas notabilissims ja coneguts de nostre públich. Lo número de funcions que podran donar será molt reduhit; lo repertori que porta es sumament extens y 'ls preus marcats resultan *muy caros*, senyor Salvat.

Celebrarém que no sigui la qüestió pecuniaria la nota discordant del éxit.

CALVO-VICO

Dissapte y diumenje últims hi trevallá una companyia composta de dugas personas y una comparsa que ab sos experiments de fascinació, assombro y escamoteig, si bé lográ alguns aplausos, en conjunt aburri al públich.

No creyém dongui mes funcions.

UN CÒMIC RETIRAT.

SECCIÓ FÚNEBRE

La companyia de Novetats que tan *brillant* campanya está fent en Sabadell y Tarrasa, dijous passat ab *La payesa del Manseny*, va conseguir lo fer *setze duros y dugas pessetas* de taquilla.

Lo dol va despedirse á l' entrada del Teatro.

Lo tranvia de Sant Andreu y lo ferro carril de Sarriá s' han repartit com bons amichs un parell de desgracias personals:

Que no fora possible ferlos passar á tots dos per sota terra.

Creguin que la gent hi guanyaría.

AL Sr. GOBERNADOR.

Excelentissim Senyor:
 Home, fássins lo favor,
 si per cas no li sab greu,
 de passar en cotxe ó á peu
 pel carrer de 'n Robador.
 Y al ferho, sent tant discret,
 veurá qu' en lo carré aquet
 tant la bruticia s' hi abona
 que 's pot dir que es lo canyet
 de la culla Barcelona.
 Entrant, com es natural,
 pel carrer del Hospital
 no sentirá tant mateig,
 fent cas omís de un safreig
 que á veces huele muy mal.
 Mes passant la travessia
 que 'n diuhem de Sant Rafel,
 aprop de una llibreria,
 fá temps qu' hi ha una triperia
 ahont hi té la pesta arrél.
 D' ella en totas ocasions
 surten tals emanacions,
 que deixan en tot moment
 malalts á los qu' están bons
 y ais que no, de *cos present*.
 A empestifar lo carrer,
 l' ajuda un cansalader
 que per l' Agost fá *salsitxas*,
 augmentant nostras desditxas,
 si mes grossas poden ser.
 Coronant la destructora
 obra que á tothom acora,
 un regiment de *vestals*
 que ab termatxos inmorals,
 buscan *llanús* á tot' hora,
 y com si algun *restaurant*
 hi hagués, desde una escaleta
 cada punt están cridant:
 — ¡Pujéu, mestre! que os darán
 tres plats per una pesseta!
 Ja ho sab, ja ho sab, per favor,
 Excelentissim Senyor,
 fassí un cop, tal queixa amidi,
 que la *Higiene* no se olvidi
 del carrer de 'n Robador.
 Net, igual que una paloma,
 deixil ab un cop de ploma,
 restant, satisfets sos fins,
 agrahts los seus vehins
 y ab ells en

PEP DE LA BROMA.

Diversions Públicas

Exposició permanent de cosas estranyas en l' orinador modelo de frente á la estació de Sarriá.

Se suplica á las senyoras que passen per aquell lloch que girin la cara á l' altra banda.

ESCENAS MARISCAS

—¿Que estarán fent tant rato alli dins la tia y D. Ignasi?

FOTOGRAFÍAS INTERESANTES

CATÁLOGO 50 cèntimos
en sellos de correo

The Publishing Office = AMSTERDAM.

Sr. DIRECTOR DE LA TOMASA

Torelló 22 Agost 1892.

Molt Sr. meu, y apreciat Director: Motiva la present lo participarli que varis suscritors y constants compradors de son il·lustrat periodich han vist ab molt gust y entussiasme que vosté s' hagi ocupat per medi del periodich, de los excelents dots que adornan al patrici D. Ramón Pietx y Surinyach, candidat y diputat provincial pera las próximas eleccions á los districtes de Vich y Berga.

Per avuy me concreto sols á manifestarli que cada dia va creixent mes l' entussiasme á favor de nostre estimat amich en la ciutat de Vich y pobles rurals.

Si los republicans del districte de Berga saben lo molt que val lo Sr. Pietx, no dupto ni un moment en son próxim triunfo.

He sabut ademés que aquesta setmana dit candidat ha anat á fer una excursió de propaganda á algunas principals poblacions del partit, inclós Berga, de la que procuraré obtenir datos á fi de poderli fer una ressenya en lo próxim número.

Sens mes per avuy sab que pot disposar de son afectíssim amich y S. S. Q. B. S. M.

Lo Corresponsal.

Lo trempat nen Rafel Palop, tenor cómich de la companyia infantil del Sr. Bosch, per mediació de la seva familia resident en aquesta, nos ha enviat desde Lisboa hont se troba actualment, lo programa pera la funció de son benefici que devía tenir lloch en lo dia 19 del present, en lo que figuran las aplaudidíssimas obras: *Ya somos tres*, *El chaleco blanco*, lo tercer acte de *El rey que rabió* y la romansa de l' ópera *La Favorita*, «Spirto gentil».

¿No deyan alguns periodistas qu' havia mort tan aixerit artista?

D' aquí endavant quan aquets que tot ho saben nos diguin qu' algú ha mort, haurém d' entendre qu' está mes bó que may, porque á ells pot aplicarse ab mes propietat que á ningú, alló de: *Los muertos que vos matais, gozan de buena salud.*

Una dona d' Oviedo, admiradora d' en Pidal, veyent que 's guarnia un carrer d' aquella ciutat, pera rebre al senyor Sagasta, va posarse á renegar com un carreter, invocant la protecció del diable pera que 's rompessin las escalas en que estavan enfilats los que 'l carrer guarnian y 's trenquessin tots la crisma.

Y efectivament, las escalas no 's van rompre; pero ella, després d' haver tragat prou saliva, va agafá una *pataleta* que no va calmarseli sinó després d' haverli fet pendre un bany de vinagre.

Vinguim aquí: santa cristiana, ¿que no li hauria valgu mes que se 'n hagués anat á rentar los plats?

¿Que no ho sab que bram's d' ase no pujan al cel?

Lo dilluns de la setmana pasada va morir d' un llamp lo rector de Salvanera mentres conjurava la tempestat en lo portal de la iglesia.

¡Quin llamp mes *libre pensador!*..

Han timat al Sr. Girona tres mil y pico de duros.

Ell ray!...

Per xó no deixarà de tocar lo violón .. ay... lo violí.

Lo Sr. Framis ha tornat á *imposar* al Sr. Cuscó en la secretaria particular de la Arcaldia de Sant Martí de Provensals.

Quina planxa! Sr. Dallonsas.

Ja podía pensarsho.

Desde disapte passat lo propietari del teatro Catalunya (Eldorado) ha substituít la llum de gas per la eléctrica en la platea, salons, corredors y part del escenari.

Encara que la innovació ha sigut feta ab aparatos interins, bastá per deslumbrar per complet al públich, mereixent per tal motiu las mes calurosas felicitacions lo Sr. Coll y Pujol per son desprendiment y bon gust en adoptar los adelantos moderns.

Los demás teatros ¿qué fan parats?

Apa Sr. Ignaci; un cop de cap en los seus.

La festa major de Sans que s' está celebrant aquets dias resulta lluhíssima, sent las societats recreativas d' aquella localitat que ab tal motiu mes se distingeixen: «La Familiar Obrera» qu' ha donat una escullida funció teatral y 's proposa celebrar espléndits balls los dias 25, 26, y 27, y «La Instructiva, Recreativa y Democrática» que donará ámes del gran concert vocal é instrumental qu' ha portat á efecte, lluhits balls, á cárrech, de la reputada orquesta «Los Catalans» d' aquesta ciutat.

L' ajuntament de Segorbe ha acordat per unanimitat retirar a D. Juli Cervera, lo titol de fill predilecte d' aquella ciutat, la medalla conmemorativa que se li va regalar y cambiar lo titol del carrer que portava 'l seu nom, pel de Sant Joseph per haver comés, segons sembla, lo *pecat* d' organisar una lògia masónica.

¿Que faria aquella corporació si tenia un monument com un que jo 'n sé, erigit á la memoria d' un que en vida 's va fer rich trafiquejant ab carn humana?

Potsé hi aniria á passar lo rosari.

Repichs

Lo comers de Cuba está dat al dimoni ab las disposicions de 'n Romero Robledo. Jo crech que si en comptes d' anar á Alemania á curarse, anés á la gran Antilla li sortiria mes barato.

Perque allí si que li farian un nas nou.
Y de franch.

Sembla que lo inspector d' arbitres Sr. Millá ha descubert un matute d' *ordago*; nada menos que cent y pico de bocoys de esperit.

Marqués de Ayerbe.. ¡Matutes! ¿Pera quan se guardan las estátuas?

Lo ram de correos es un ram que ja no 's pot aprofitar. De Palamós 's queixan de que hi arriuan los nostres paquets ab las faixas reventadas y ab números de menos y d' altres punts *idem de formatje*.

'S veu qu' es un ram que en comptes de fullas té ratas.
Ojo... eh!

Ara 's diu si lo ferro-carril de cremallera de Montserrat no serveix... qu' es perillós... que á mes de que tot es un bunyol, los estreps del pont sobre 'l Llobregat no 's poden rebre y que los cotxes son dolents.

Vaja... després d' un prenyat d' anys, ha parit un fenómeno.

Be... que salga l' autor.

Ab tota la calma possible se segueix *apedassant* lo carrer de Pelayo colocant los tarugos sobre una capa d' arena.

Se creu que per l' altre centenari á Colon quedarà llest del tot.

¡Oh, época del Marqués d' Ayerbe!

Ja 'ns ne recordarém.

Y los *sócims* també.

El *Federal* de Sabadell s' estranya molt de que no s' hagi donat compte, per qui corresponia, de la inversió de fondos destinats á las festas que van celebrarse en aquella ciutat.

¡Aixó l' estranya, estimat company?

Miri, nosaltres tot just comensém y ja diu que 's tracta del nomenament d' un Director que cobrarà una borratxera de diners.

Desenganyis; ara y sempre 'ls que verdaderament celebren las festas, son los que 's cuidan d' organisarlas.

Secció Marítima

A l' entrada del Passeig de Gracia ha naufragat la corbeta *Zaruela catalana*, després de fer pochs viatjes carregada de sébas.

La tripulació va quedar algo averida de salaris.

S' está arreglant ab tota presa pera suplir la falta de dit barco, la goleta *Opera italiana*. Sobre la cofa del palo de massana del barco naufragat, diu que ahir hi havia un mariné que cantava acompanyat d' un acordeón, la coneguda cansó:

Oy dá, oy dá,
que duri tant com pugui.

Oy dá, oy dá,
que ja s' acabarà!

En las regatas qu' han tingut lloch en ayguas de Sitges, en motiu de la festa major, entre los yachts *Prado* y *Retiro*, sembla qu' ha guanyat lo *plumero* la primera de ditas embarcacions.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest títul y ab tamanyo propi pera ferne un álbun especial, s' ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artísticas en la que hi constan, entre otras, las senyoras Duse, Borghi-Mamo, Tetrassini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de González, Alverá, Martinez (Joana), Garcia (Fabiana), Martinez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damiás), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayerre, Laban, Uetam, Garcia Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), Garcia (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rosell, Bonaplata, Goula, Edisson, Giro, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions, sens aumen de preu.

Telegramas

Tánger, 24.—8 matí.—'S diu que si lo Sultan, vens la insurrecció de las Kábilas 's farà un preu fet ab lo butxi.

Covadonga, 24.—9 idem.—Al jurar lo Sr. Sagasta la llibertat, prenent per testimonis á Pelayo y companys y al acte de pronunciar la paraula Andorra, l' eco va responder ¡Porral!

Madrid, 24.—10 idem.—Lo Sr. Bosch no dimiteix ni retrasantli lo plan dels festejos del Centenari.

*****

LITOGRAFIA BARCELONESA

Ribera y Estany

5, Sant Ramón, 5.—Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de impressions desde las mes senzillas á las mes luxosas, ab sorprendenta rapidés y preus inverossímils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior, desde 4 rals lo cent.

Sobres comercials ab la impressió que 's desitji, desde 20 rals lo milé.

Gran assortit de cromos de totas classes, propis per' anuncis industrials, programas de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.

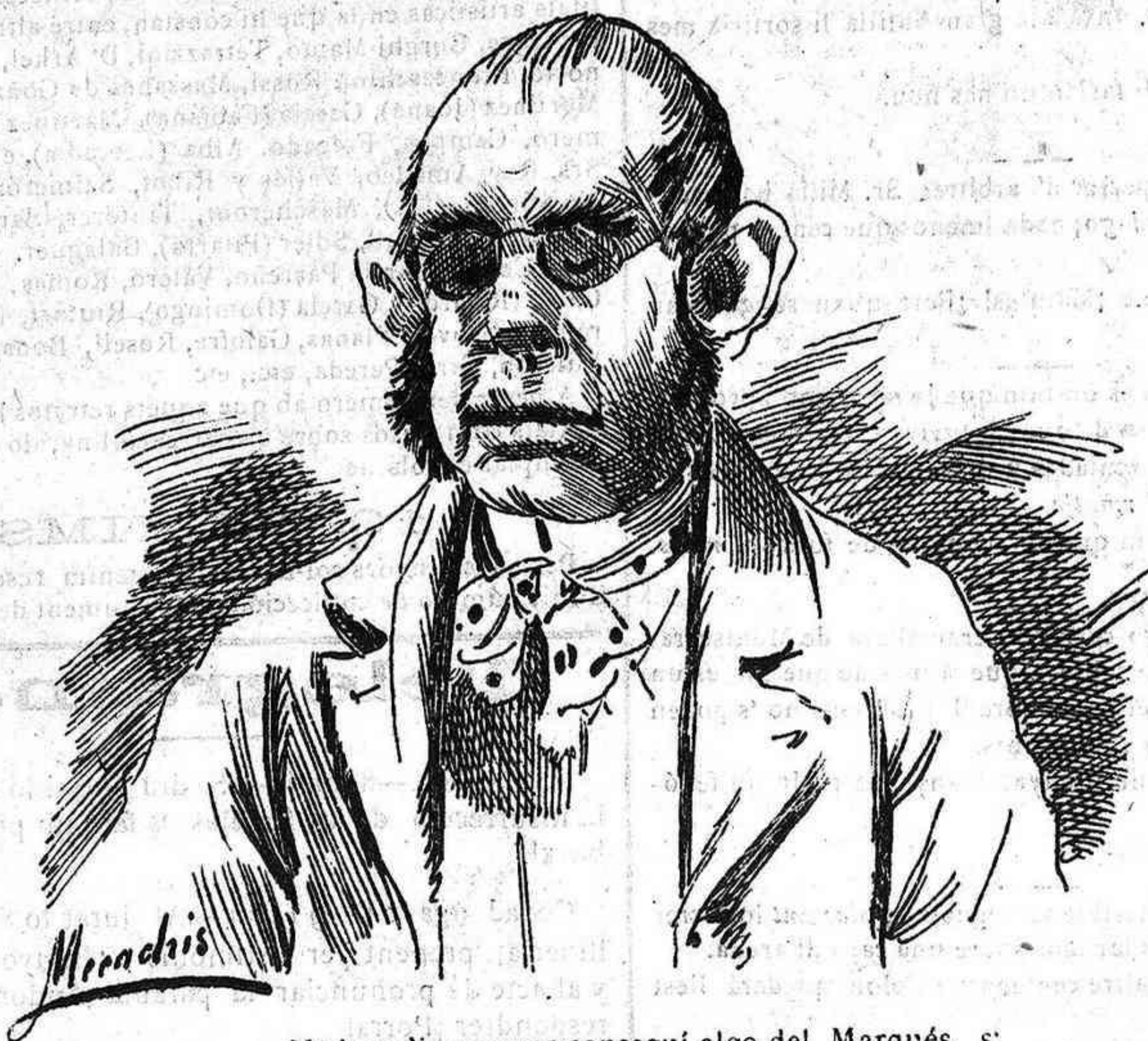
*****

LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY

Redacció y Administració de LA TOMASA

Sant Ramón, 5—BARCELONA

DETRÁS LA ATLÁNTICA

—M' han dit que per conseguí algo del Marqués, s' ha de fer-lo Beato tal com éll es.

ALEGRÍAS COUZY

Si voleu un producte nutritiu, sabrós, de fácil digestió y económic, probéu las tan renombradas ALEGRÍAS COUZY las que son un poderós é infalible reconstituyent pera las criaturas débils y personas adultas, convalescents d' alguna enfermetat.

Lo consum fabulós que de ditas galetas fá lo públich, es sa millor recomendació.

Pera preservarse de falsificacions, de u exigirse lo nom de **Couzy** avuy de **Joan Ruiz**.

Venda y dipósit al per major: *Carrer Sant Pau, número 93.*—**BARCELONA.**

Tambè se fabrican en dita casa, las tan afamadas **GALETAS** y **BISCUITS DE LUXO.**

PREUS INCOMPATIBLES.

POSTRES INMILLORABLES Y NUTRITRIUS.

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS,

XARADA

—Mira, Antón, las tres amigas de que ara poch te parlava, la *Tres-quatre*, la *Una-dos* y la *Prima-dos tres quarta*.
—M' agradan molt, la *Hu dos* pe 'ls colors de *hu-dos* que gasta; la *Tres-quatre* per *quart-quarta* y la *Total* per *dos quatre*.

SALTA-PINS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7—Un arbre.
- 4 7 2 5 6 1—Apellido de un eminent actor.
- 2 2 3 6 3—Una flor.
- 2 1 2 7—Nom de dona.
- 7 2 2—Pels sufragie.
- 6 5—Nota musical.
- 7—Vocal.

JOSEPH ESCOLÁ

SINONIMIA

Pere, quan hagi dinat tot la total al terrat.
M. EMULAP.

ANÁGRAMA

Parlant sobres *monsieur Tot*, un gran po itich francés, desseguit pren la paraula en *Total* de ca'n Bardés.

M. SAZATORNIL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—*Do-mi no.*
Trenca-caps.—*Reus-Palafrugell-Palamós.*
Geroglifich.—*Per papers una papereria.*

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUISTRAT Y LITBRAR:

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta
uba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
„ atrassat.	0'20 "

NOTA—Tota reclamació podrá dirirse á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramon, n.º 3. LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY

Lit. Barcelonesa, S. Ramon.